

[Stauning.]

spare noget. Det sørgelige Resultat, vi ser af det finansielle Styre, kunde jo tyde i modsat Retning. Her har man aabenbart lagt alt an paa blót at skære ned og spare overfor dem, der i Forvejen kun havde det alt for fattigt.

Men hvis der er Alvor i Taleren om, at man vil grundige Besparelser i Statshusholdningen, saa er den anviste Vej, som alle ved, meget mere indtægtgivende end det sølle Valgretsforslag. Indenrigsministeren har lagt paa Tingets Bord; det er jo kun en Bagatel, det hidfører af Besparelser, i Forhold til, hvad der kan spares ved Landstingets Afskaffelse. Og naar man altsaa ved, at baade Socialdemokratiet og det konservative Folkeparti i den Grad har tabt Interessen for Landstinget, som Tilfældet er, at deres Mænd endog offentligt gaar ud og holder Taler for Landstingets Afskaffelse, saa maa Tiden sikkert være inde til en fordomsfri Realitetsdrøftelse af dette alvorlige Spørgsmaal.

Derfor anbefaler jeg det høje Ting at tage Sagen op, inden Magten er gledet helt ud af Venstres Haand, for det maa jo dog være en Fordel for Partiet, medens det endnu har Magten, at tale med om, hvordan Fremtiden skal indrettes. Jeg giver altsaa virkelig Venstre et kulant Tilbud om at tale om Tingene, medens de endnu kan øve nogen Indflydelse. Om nogle Aar er det for sent, saa har De Herrer ikke noget at skulle have sagt i saa Henseende, og saa maa det dog være ubehageligt for dem at faa Tingene ændret ensidigt fra deres Side, der saa har Magten.

I den omfangsrige Tale, Statsministeren holdt, var der kun blevet Plads til en enkelt indskudt Sætning om den Bankaffære, der ellers har beskæftiget Offentligheden i den sidste Tid, og der var ikke et Ord i denne Aabningstale paa Rigsdagen om den Minister, der gik over Bord, eller om den Rekonstruktion af Ministeriet, der blev foretaget. Det er dog ejendommeligt, at et storpolitisk Dokument ikke indeholder et Ord om det, der lige i Øjeblikket var den storpolitiske Oplevelse, og jeg vil derfor søge at bøde lidt paa Statsministerens overfladiske Behandling af denne Sag, ligesom i Forvejen den ærede Ordfører for Venstre har fundet det nødvendigt at gøre det. Ganske vist var der ogsaa her den Mærkværdighed, at Venstres ærede Ordfører begyndte med at beklage sig højlydt over, at Socialisterne lavede Politik og søgte at gøre Privatbank-sagen politisk, hvorefter han selv indlod sig paa et politisk Overfald paa Socialdemo-

kratiet, netop her i Tinget, hvor Sagen altsaa maatte faa en politisk Karakter. Det ærede Medlem har en ejendommelig Evne til Gang paa Gang at være inkonsekvent, Gang paa Gang at gøre det modsatte af, hvad han siger, han synes andre skulde gøre.

Denne Privatbankaffære og den Undersøgelse, som er gaaet forud, har aabent vist, at vi i det danske Samfund aldeles ikke er naaet til Ende med den Usundhed, som er paaført vort økonomiske Liv ved Svindel og Spil. Den stedfundne Opgørelse har givet Anledning til mange Betragtninger. Den har desværre ogsaa givet Anledning til ny Spekulation, og det er tydeligt, at der i nogle Nattetimer for nylig blev spillet et meget højt Spil, ogsaa med Ministeriet som Medspillere, et meget højt Spil, hvor Befolkningsinteresser var Indsatsen.

Det hed i nogle Dage — og det tror jeg ogsaa var den ærede Ordfører for Venstres Mening at sige —, at det var Statsministeren, der spillede heldigt i dette Spil. Jeg tror, at man, i hvert Fald udenfor Venstres Kreds, er i Færd med at opdage, at hans Spil i saa Fald ikke var helt uagribeligt.

Det første, jeg synes, man bør fæste Opmærksomheden ved, naar man taler om Privatbankaffæren, er den Umoral, som viser sig i denne som i lignende Affærer. Man er altid tilbøjelig til, naar en Bank bryder sammen, at tale om Bankens og Bankledelsens Fejl og Ansvar; men det var dog vist rimeligt ogsaa at tilstræbe en bedre Moral hos Bankens Kunder, thi det er dog først og fremmest dem, der paafører Bankerne Tabene. Naar en Bank taber Millioner paa sine Forbindelser, maa det vel erkendes, at Forbindelserne ikke er skyldfri; Banken har dog i hvert Fald ikke paaatvunget sig med Kreditterne til de paa-gældende.

Der er virkelig Ledere i Handel og Produktion, som gaar ud i uhyre tvivlsomme Forretninger. Da de i mange Tilfælde intet ejer, kan de sagtens indlade sig i tvivlsomme Spekulationer. De risikerer ikke ret meget for sig selv, men de faar en eller anden Bank med ud i Eventyret, og en Dag ramler Foretagendet, og saa siger man: Ja, Herregud, Lederen havde været uheldig, Banken har lidt Tab; saa og saa mange Millioner maa atskrives.

Banken lider Tab, ja, Bankens Aktionærer, og Bankens Indskydere, hvis det gaar rigtig galt, faar Skaden ved Tømmehandlerens og Oliemøllereens og de andre Eventyreres hæslelige Adfærd. Der var vist